

NEK 400-8-806:2018

Eirik Selvik
Leder NK64

Eirik Selvik

- Arbeider i et enkeltpersonforetak – Eirik Selvik Elektro
- Utvikler FEBDOK for NELFO
- Standardiseringsarbeid for NEK/IEC
  - Leder i NK64 “Bygningsinstallasjoner”
  - Leder i NK121 “Lavspenning brytere, tavler og skinnesystemer”
  - Lederi NK3 “Dokumentasjon, symboler”
  - Medlem i NK44 “Elektriske maskiner”
  - Medlem i NK301 “Inntak”
  - Formann i IEC/TC3 “Information structures and elements, identification and marking principles, documentation and graphical symbols”

Hvorfor ny 806?

- NEK 400-8-806:2014 inneholdt kun en referanse til NEK EN 50272-2
- I nye installasjoner vil det bli økt bruk av batterier
  - UPS
  - Lokal lagring
- NEK EN 50272-2 gjelder ikke for litium-ion batterier
- NK64 valgte derfor å utvide 806 med innhold fra de relevante batteristandardene etablert av andre komiteer

Omfang

De spesielle kravene i NEK 400-8-806 gjelder for installasjoner med stasjonære sekundærbatterier eller med batterisystemer som inneholder stasjonære sekundærbatterier.

Kravene gjelder for installasjon av alle typer stasjonære sekundærbatterier, og omfatter installasjoner med bl.a.:

- blybatterier
- nikkel kadmium batterier (NiCd)
- nikkel metallhybrid batterier (NiMH)
- litium-ion batterier

Med unntak av kravene i avsnitt 806.431.5.1, er kravene i NEK 400-8-806 avgrenset til:

- stasjonære sekundærbatterier, og/eller batterisystemer, og
- kurser og/eller ledningssystemer som kun forsyner stasjonære sekundærbatterier eller batterisystemer.

Termer - Definisoner

sekundærcele [*secondary cell (IEV 482-01-03)*]
celle som er konstruert for å lades om igjen

sekundærbatteri [*secondary battery (IEC 61485-2:2010, 3.5)*]
to eller flere sekundærceller koblet sammen og benyttet som en elektrisk energikilde

stasjonært utstyr [*stationary equipment (826-16-06)*]
elektrisk utstyr uten håndtak og med en masse som gjør at det ikke lett kan flyttes, eller fastmontert utstyr.

ukontrollerbar termisk tilstand [*thermal runaway (IEV 482-05-54)*]
ustabil tilstand som oppstår ved konstant spenningslading hvor varmeavledningsevnen medfører en kontinuerlig temperaturøkning som resulterer i en økende ladestrøm, og som kan føre til ødeleggelse av batteriet

Batteribraketter

Forskjellige krav avhengig av metoden for beskyttelse mot elektrisk sjokk

- Automatisk utkobling av strømtilførselen
  - Metalliske batteribraketter skal være tilkoblet beskyttelsesleder eller være utjevnet til hovedutjevningsforbindelsen
- Dobbel eller forsterket isolasjon
  - Skal være isolert fra sele batteriet
- Ekstra lav spenning, SELV eller PELV
  - I PELV skal metalliske batteribraketter være tilkoblet beskyttelsesleder eller være utjevnet til hovedutjevningsforbindelsen

Beskyttelse mot brann

Litium-ion batterier skal tilfredsstillere kravene i avsnitt 421.2 både i normal drift og ved feil i batteriet (ukontrollert termisk tilstand (thermal runaway))

- Være montert på/i materialer med lav varmeledningsevne og som tåler de aktuelle temperaturene
- Være skjermet fra bygningskonstruksjonen av materialer med lav varmeledningsevne og som tåler de aktuelle temperaturene
- Være montert slik at sikker varmeavledning kan skje uten at materialer tar skade av for høye temperaturer

Beskyttelse mot kortslutningsstrømmer

Batterier og batterisystemer er en strømkilde og vil derfor gi et bidrag til feilstrømmer i anlegget.

- Dette bidraget skal tas hensyn til.
- Kortslutningsbidraget er ikke langvarig
  - Kan ha stor påvirkning på toppverdien og dermed ha konsekvenser for nødvendig innkoblingsevne for vern
- Metoder for beregning av kortslutningsstrømmer fra batterier er gitt i NEK IEC 61660-1 og NEK IEC 61660-2.

Batterirom - merking

Batterirom skal merkes med advarselsskilt med følgende informasjon:

- "Farlig spenning" når merkespenningen er $> 60 \text{ V DC}$
- "Røyking forbudt"
- "Bar ild og flammer forbudt"
- "Korrosive elektrolytter og eksplosive gasser"

Installasjon av batterier

- Være installert i beskyttede omgivelser jf. Tillegg 806B
- Installerer i samsvar med produsentens anvisninger og
  - NEK EN 50272-2 for batterier med bly eller nikkel-kadmium
    - NEK EN 50272-2 er nå erstattet av NEK EN 62485-2:2018
  - NEK IEC 62485-5 for batterier med litium-ion

Beskyttelse mot overstrømmer

- Ledningssystemet tilkoblet et batteri skal være beskyttet av et overstrømsvern
- Ledningssystemet mellom overstrømsvernet og selve batteriet skal være jord- og kortslutningssikkert forlagt
  - På dette strekket må det ikke kunne forekomme en kortslutning

Frakobling

- Batterier skal kunne allpolig frakobles
  - Lokalt ved batteriet, og
  - Fra utsiden av et batterirom
- Lokalt frakobling skal ikke kunne overstyres av en fjernbetjent bryter eller av et styresystem

Tillegg 806B – Installasjon av ...

- Batterier skal installeres i beskyttede omgivelser:
  - I separate batterirom, eller
  - Adgangsbegrensede områder, eller
  - I kapslinger inne i eller utenfor bygninger

- Batterienes plassering skal ta hensyn til
  - Eksterne farer, for eksempel brann, sjokk, vibrasjoner ...
  - Farer generert av batteriene selv, f.eks. i elektrolytiske farer, korrosjon ...
  - Tilgang for uautoriserte personer
  - Eksterne miljømessige forhold, f. eks. temperatur, fuktighet, forurensninger

Batterirom

- Batterirom skal være egnet for typen batterier som skal plasseres i rommet
- Spesielle krav til dører og låsing hvis rommet skal være begrenset til autoriserte personer
- Krav til gulvutførelse:
  - Antistatisk innenfor rekkevidde fra batteriene
  - Ugjennomtrengelig og motstandsdyktig mot elektrolytt når det anvendes ventilerte batterier
- Krav til ventilasjon
- Personell benytte antistatisk fottøy ved vedlikehold.

Adgangsbegrensede områder

- Stiller krav til til kapsling når batterier plasseres i en kapsling
  - Ventilasjon for å hindre dannelse av eksplisiv gass
  - Virkningen av interne skiller mht. ventilasjon og økt temperatur skal vurderes
  - Nødvendig avstand mellom celler for å sikre tilstrekkelig kjøling
  - Kapslingens innside skal ha tilstrekkelig kjemisk motstand mot korrosive virkninger pga. elektrolytt
  - Hindre adgang til farlige deler for uautoriserte personer
  - Gi tilstrekkelig adgang for vedlikehold ved bruk av normale verktøy
  - Hindre jordfeil som følge av elektrolyttlekkasjer

Forskjellige batterityper

- Blybatterier og NiCD eller NiMH batterier bør plasseres i forskjellige rom
- Hvis plassert i samme rom, viktig å sørge for at vedlikeholdsverktøy holdes adskilt for å hindre kryssforurensning av elektrolytt og påfyllingsvann

Takk for oppmerksomheten!

Husk NEK 400 FAQ

<https://www.nek.no/standarder/faq/>

